

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

TAHAR LAMRI

*Cele 60 de nume
ale iubirii*

Traducere din limba italiană de
Ioana Simona Ciobanu



Cuprins

Doar atunci, sunt sigur, o să înțeleg	20
Ochi de lemn, de ce mă priviți?	48
Dar unde mergem? Nicăieri, doar puțin mai departe	54
Foaia de plecare	77
Henna	86
L'idioma gentile.....	120
Pelerinajul vocii	126
Pâinea și trandafirii.....	150
Unsprezecezeretroidouămiipatru.....	155
Camere goale	165
La beauté de l'âne	177
Fragilă ca și carnea goală.....	183
Fiul.....	190
20 kg	216
Știu că în ultima oră din viața mea voi păcătui	220
Teacher, don't teach me nonsense.....	224
Acceptarea reciprocă a diferențelor	233
„Singura societate posibilă este aceea a amantilor” îmi spuse Ermanna	245

Un imn al iubirii

Scriitor și intelectual algerian, italian naturalizat, Tahar Lamri se naște în orașul Alger, din Algeria, pe 24 decembrie 1958. Se stabilește în Libia în 1979, unde rămâne până în anul 1984 și își finalizează studiile în Drept, cu specializare în Rapoarte internaționale. Lucrează în calitate de traducător la Consulatul Franței în Bengasi, apoi se transferă în Franța și ulterior în Italia, din anul 1986, la Ravenna.

Carierea literară a autorului Lamri începe în Italia, unde scrie scurte povestiri în limba italiană. În anul 1994 produce o video-poveste cu titlul „La casa dei Tuareg” („Casa Tuaregilor”), prezentată la Teatrul Rasi, din Ravenna, și textul piesei de teatru „Wolf o le elecubrazioni di un kazoo” pentru Ravenna Teatro. În iunie 1995 câștigă Premiul secției de narativă al primei ediții a Concursului literar Eks & Tra cu povestirea „Solo allora

Respect pentru oameni și cărți

către Lamri, în anul 2008, spectacolul a fost mai apoi în turneu prin Italia, în Europa și în America. În anul 2006, câteva dintre povestirile autorului Lamri, deja apărute în diferite reviste și antologii, au fost reunite în unica sa carte pe care a publicat-o până în prezent „I sessanta nomi dell'amore” („Cele 60 de nume ale iubirii”), roman epistolar editat de Fara Editore în 2006, reeditat de Traccediverse în 2007 și Mangrovie în 2009. Cu această operă a câștigat Premiul literar Internațional al secției de narațiune Città di Anguillara și Premiul Microeditoria de Calitate, la cea de-a treia ediție a Recenziei de Microeditorie din Chiari. Colaborează cu Ravenna Teatro, scriind texte pentru piesele de teatru dedicate atât copiilor, cât și adulților și organizează evenimente împreună cu asociația „Insieme per l'Algeria”. Din 2005, este directorul Festivalului Culturii din Ravenna, membru al redacției ziarului bilunar „Città Meticcia”, proiect de comunicare interculturală, promovat și gestionat de asociația cu același nume din Ravenna. A colaborat cu revista „Internazionale”. În ciuda faptului că a publicat un număr destul de mic de povestiri, prezența sa în cadrul literaturii italiene a fost semnificativă, participând la numeroase seminare, simpozioane, convorbiri și întâlniri pe diferite teme, cum

Respect pentru oameni și cărți

către Lamri, în anul 2008, spectacolul a fost mai apoi în turneu prin Italia, în Europa și în America. În anul 2006, câteva dintre povestirile autorului Lamri, deja apărute în diferite reviste și antologii, au fost reunite în unica sa carte pe care a publicat-o până în prezent „I sessanta nomi dell'amore” („Cele 60 de nume ale iubirii”), roman epistolar editat de Fara Editore în 2006, reeditat de Traccediverse în 2007 și Mangrovie în 2009. Cu această operă a câștigat Premiul literar Internațional al secției de narațiune Città di Anguillara și Premiul Microeditoria de Calitate, la cea de-a treia ediție a Recenziei de Microeditorie din Chiari. Colaborează cu Ravenna Teatro, scriind texte pentru piesele de teatru dedicate atât copiilor, cât și adulților și organizează evenimente împreună cu asociația „Insieme per l'Algeria”. Din 2005, este directorul Festivalului Culturii din Ravenna, membru al redacției ziarului bilunar „Città Meticcia”, proiect de comunicare interculturală, promovat și gestionat de asociația cu același nume din Ravenna. A colaborat cu revista „Internazionale”. În ciuda faptului că a publicat un număr destul de mic de povestiri, prezența sa în cadrul literaturii italiene a fost semnificativă, participând la numeroase seminare, simpozioane, convorbiri și întâlniri pe diferite teme, cum

Respect pentru oameni și cărți

ar fi literatura, interculturalitatea și politica. Profilul polivalent al autorului Tahar Lamri este un exemplu de intelectual în adevăratul sens al cuvântului, pe deplin integrat, care promovează schimbul reciproc între culturi fără a renunța să ia poziție, chiar dacă uneori devine incomod, ca urmare a tensiunilor generate de transformările care au avut loc pe țărmul Mediteranei.

„Cele 60 de nume ale iubirii” este o carte care ne povestește despre dragoste, despre puterea cuvintelor și importanța comunicării; despre importanța sentimentelor și a cunoașterii reciproce.

Autorul propune un schimb de e-mailuri între doi protagoniști: Elena și Tayeb, alternând mesajele lor cu povestiri foarte diferite, cu nenumărate „suișuri și coborâșuri” și schimbări de situații, medii, personaje și realitate. Nu există continuitate, după cum explică autorul, deoarece fiecare povestire este introdusă într-un moment diferit și încearcă să atingă sufletul cititorilor în diferite moduri.

Cartea de față este, am putea spune, o culegere atipică de povestiri. Fiecare povestire este de sine stătătoare și îngrijită până în cel mai mic detaliu, atât în ceea ce privește lungimea textului, numărul personajelor, cât și stilul în care este redată.

Respect pentru oameni și cărți

E-mailurile pe care, pe tot parcursul cărții, le schimbă Elena – scriitoare de origine italiană care intenționează să scrie o culegere de texte despre cele șaiszeci de moduri în care se poate declina cuvântul „iubire” – și Tayeb, om de cultură și studios al limbii arabe, ne povestesc despre începutul unei povești de dragoste, o pasiune ce crește din ce în ce mai mult, a cărei intensitate este întreruptă de povestirile scrise de Tayeb provenite dintr-o Italie în transformare și o „lume arabă” din ce în ce mai aproape.

Povestea de dragoste dintre Elena și Tayeb este de o sensibilitate dezarmantă, unde chiar și salutul final se transformă într-o întreagă poveste: „Un zâmbet plin de încredere”, scrie Elena – „O mângâiere ușoară” – îi răspunde Tayeb.

Dar ceea ce își trimit cei doi protagoniști nu poate fi definit doar de e-mailuri: sunt scrisori de dragoste, pasionale, delicate, intense în care cei doi se cunosc, se descoperă, se îndepărtează, se regăsesc și apoi o iau de la capăt.

„Universul lingvistic” pe care autorul îl construiește în limba italiană are efectul unui balsam asupra rănilor deschise, adevărate punți de legătură între bărbați și femei, indiferent de originea lor, și care mai înainte de toate sunt ființe umane.

Respect pentru oameni și cărți

În afara oricărui discurs despre „Eu” și „celălalt” se află respectul pentru demnitatea umană, unicul element care ne unește pe toți. Din păcate, este obiectivul de care uităm aproape întotdeauna.

Tahar Lamri este un scriitor, traducător și eseist de origine algeriană care trăiește în Italia și scrie în limba italiană. Este considerat un exponent al așa-numitei „literaturi a emigrației” despre care se vorbește atât de mult în ultimul timp în Italia.

Simona Ciobanu

Respect pentru oameni și cărți

Avant-propos

Pentru mine, a scrie în Italia, țară unde am ales să trăiesc, a scrie în limba italiană, a conviețui cu aceasta și a o face să conviețuiască cu alte limbi materne ale mele (dialectul algerian, limba arabă și, într-un anumit fel, limba franceză) înseamnă a-mi crea iluzia că, în oarecare măsură, mi-am ancorat rădăcinile aici. Rădăcini de mangrove, la suprafață, întotdeauna la limită, care despart apa dulce a memoriei de aceea sărată a traiului de zi cu zi.

De aceea a scrie nu reprezintă pentru mine un simplu nomadism, în căutarea unor „pășuni” literare, ci reprezintă un pelerinaj circular, de unde nu lipsesc pierderea, furtul, mirarea, mitul și, poate, întoarcerea spre mine însumi, sau, în alți termeni mai preciși, pierderea veșnică a propriei mele identități, cultivând în secret, la fel ca și „marranos” în Spania Recucerită, identitatea primordială, într-un loc dincolo de orice greșală.

Poate este vorba despre căutarea unui suflet pluralist cu toate implicațiile lui păgâne. A scrie într-o limbă străină este un act păgân, deoarece, dacă limba maternă

protejează, limba străină desacralizează și eliberează.

Dar se poate oare cultiva iluzia unei identități primordiale într-o limbă deja străină? Într-o limbă care îmi aduce încă aminte de primele cuvinte bâlbâite într-însa, la atât de puțin timp de la primele tentative de a învăța s-o vorbesc, cu tot dinadinsul, spre a ieși din al meu „Macondo post diluvio”, de obiecte fără nume și pretenția de a folosi aceeași limbă pentru a descrie sentimentele mele profunde, înșirând cuvinte încărcate de înțelesuri, aliniate în diferite rânduri, dar întotdeauna în stare de veghe, care vorbesc imaginației celorlalți. Câteodată inclusiv înfructându-mă din limba dialectelor locale. Nu vi se pare oare că pretind cam mult?

Locuiesc în Regiunea Romagna din 1987, adică din anul în care am ajuns în Italia. În această zonă, mai ales printre persoanele în vârstă, formula de salut cea mai afectuoasă este: „Bată-te ghinionul să te bată!”.

Îmi amintesc, în 2002, cu ocazia Festivalului „AzioniInClementi” din Malo, mă aflu în fața vilei Clementi, așteptând să particip la o întâlnire despre literatura migranților; lângă mine se aflau două persoane, autohtone, care citeau programul zilei, o persoană a întrebat-o pe cealaltă unde s-a ajuns cu programul, iar aceasta a răspuns:

„Este o chestie culturală!” (expresie dialectală: „Xe 'na roba di cultura!”). Acestea sunt lucrurile care mă fascinează și mă încurajează să scriu. Aș vrea să-mi duc experiența migratorie până la acel punct în care voi putea îmbrățișa dialectele și de acolo să începem să construim limba italiană împreună cu ceilalți scriitori italieni. O limbă nouă care să-mi permită, în sfârșit, dezbrăcat de cultura mea originală și de celelalte culturi care m-au traversat de-a lungul timpului în toți acești ani de pelerinaj (Libia, Egipt, Elveția, Polonia, Anglia, India), să-mi termin Călătoria – cu „C” mare –, spre a deveni vizibil împreună cu toți ceilalți scriitori italieni, dar în afara literaturii italiene clasice, deoarece studiile mele școlare nu s-au hrănit cu „Promessi sposi” sau cu poeziile poetului Pascoli... toate acestea cu tendința unei reconcilierii primordiale. Și poate nu este doar o întâmplare faptul că textul pe care-l citesc și recitesc deseori este „Cantico dei Cantici”.